

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

"Wniosek wydziału lustracyjnego Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie w sprawie interpretacji przepisu art. 89. ustawy z dnia 19 maja r. 1920 Nr 44. dz. p.p. poz. 272 o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby..." wraz z uzasadnieniem

Liczba stron oryginału

3

Liczba plików skanów

4

Liczba plików publikacji

4

Sygnatura/numer zespołu

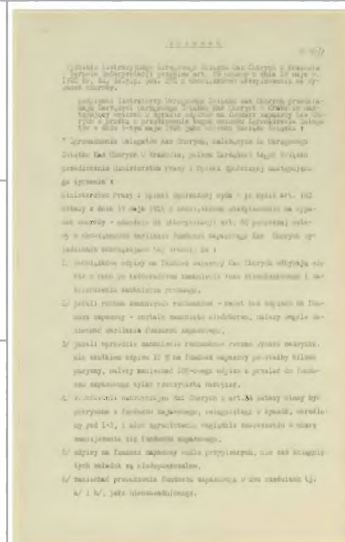
TR 090.045

Data wydania oryginału

Ok. 1926

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+

Digitalizacja

wydziału lustracyjnego Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie w sprawie interpretacji przepisu art. 89 ustawy z dnia 19 maja r. 1920 Nr. 44. dz.p.p. poz. 272 o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby.

podpisani lustratorzy Okręgowego Związku Kas Chorych przedkładają Zarządowi Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie następujący wniosek w sprawie odpisów na fundusz zapasowy Kas Chorych z prośbą o przedłożenie tegoż wniosku Zgromadzeniu Delegatów w dniu 9-tym maja 1926 jako wniosku Zarządu Związku :

" Zgromadzenie Delegatów Kas Chorych, należących do Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie, poleca Zarządowi tegoż Związku przedłożenie Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej następującego życzenia :

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wyda - po myśli art. 102 ustawy z dnia 19 maja 1920 o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby - odnośnie do interpretacji art. 89 powyższej ustawy o obowiązkowym zasilaniu funduszu zapasowego Kas Chorych wyjaśnienie obowiązujące tej treści, że :

- 1/ obowiązkowe odpisy na fundusz zapasowy Kas Chorych odbywają się raz w roku po każdorazowym zamknięciu roku obrachunkowego i zatwierdzeniu zamknięcia rocznego,
- 2/ jeżeli roczne zamknięcie rachunkowe - nawet bez odpisów na fundusz zapasowy - zostało zamknięte niedoborem, należy wogóle zaniechać zasilania funduszu zapasowego,
- 3/ jeżeli wprawdzie zamknięcie rachunkowe roczne wykaże nadwyżkę, ale skutkiem odpisu 10 % na fundusz zapasowy powstałby bilans pasywny, należy zaniechać 10%-owego odpisu a przelać do funduszu zapasowego tylko rzeczywistą nadwyżkę,
- 4/ świadczenia nadzwyczajne Kas Chorych z art. 34 ustawy winny być pokrywane z funduszu zapasowego, osiągniętego w sposób, określony pod 1-3, i ulec ograniczeniu względnie zawieszeniu w miarę zmniejszenia się funduszu zapasowego,
- 5/ odpisy na fundusz zapasowy wedle przypisanych, nie zaś ściągniętych składek są niedopuszczalne,
- 6/ zaniechać prowadzenia funduszu zapasowego w dwu częściach tj.
a/ i b/, jako nieuzasadnionego.

U z a s a d n i e n i e :

Przepis art. 88 ustawy określa cele, na jakie przeznaczone być mają dochody Kas Chorych, oraz wyznacza porządek, w którym te cele winny być realizowane; w porządku tym odpisy na fundusz zapasowy następują dopiero po pokryciu świadczeń statutowych, wydatków administracyjnych, oraz składek na rzecz Związków Kas Chorych. Interpretacja zatem logiczna art. 88 ustawy nakazuje wnioskować, że ustawodawca uważał wydatki na fundusz zapasowy za wydatki dalszego rzędu, że zatem odpisy na fundusz zapasowy winny następować analogicznie do wydatków na ten cel w przedsiębiorstwach gospodarczych, opartych na normalnym budżetowaniu - nie wtedy, gdy Kasa zalicza lub nawet realizuje bieżące wpływy ze składek i innych źródeł dochodów, lecz dopiero wtedy, gdy powstaną rzeczywiste "dochody" t.j. nadwyżki bilansowe. Inna interpretacja przepisu art. 89 ustawy o wydzielaniu na fundusz zapasowy 10% "ogólnych dochodów" doprowadza do konsekwencji, o których mowa poniżej. Gdyby nawet przyjąć, że fundusz zapasowy Kas Chorych ma charakter "rezerwy premjowej" towarzystw asuracyjnych, to przeznaczeniem jego będzie użycie na świadczenia nadzwyczajne, nie zaś mechaniczne powiększanie go w nieskończoność bez określenia jego zużycia.

Mniej więcej w tym samym czasie rozpatrywano w ciałach ustawodawczych i uchwalono inną ustawę, opartą także na społecznym organizowaniu mas ludzkich tj. ustawę z dnia 20. października 1920 Nr. 111 dz.p.p. poz. 733 o spółdzielniach, której art. 56 określa wysokość obowiązkowych odpisów na fundusz zapasowy - /zwany w byłym zaborze rosyjskim także funduszem społecznym/ - na co najmniej 10 % rocznie, ale ze "zysku rocznego" i z góry przewiduje jego przeznaczenie. Ścisłego oznaczenia, skąd ma płynąć zasilenie funduszy rezerwowych, wymaga logika gospodarcza przedsiębiorstw i instytucji, opartych na rachunku pokrycia gospodarczego, inaczej bowiem ustalenie działalności na dłuższy okres okazałoby się niewykonalne.

W innym a dla dalszego rozwoju Kas Chorych niebezpiecznym kierunku poszła praktyka Kas odnośnie do zasilania funduszu zapasowego. Mechaniczne interpretowanie przepisu art. 89 ustawy spowodowało, że odpisuje się comiesięcznie z ogólnej sumy przypisanych składek oraz kary na fundusz zapasowy, skutkiem czego fundusz ten wzrasta z zawrotną szybkością, wykazując w bilansach ostateczne sumy funduszu zapasowego nie tylko bardzo wysokie, ale nie znajdujące niejednokrotnie realnego pokrycia a całym majątku Kasy. Rezultat ten, że cały szereg Kas wykazał za ostatni okres obrachunkowy deficyty bilansowe, nie wykazując równocześnie na ich pokrycie żadnych źródeł, podczas gdy fundusze zapasowe osiągnęły bardzo znaczną wysokość. Możliwym jest wypadek - /zachodzący zresztą w jednej z Kas/ - że przez mechaniczne odpisywanie fundusz zapasowy wzrośnie do takich rozmiarów, iż przewyższy cały majątek Kasy; powstać tedy może zgoła wyjątkowy w stosunkach gospodarczych objaw, że instytucja będzie musiała ograniczać swe normalne świadczenia na korzyść funduszu zapasowego i związanych z nim świadczeń nadzwyczajnych, zamiast odwrotnie.

Nie chcemy tu podkreślać innego momentu, dziś ważnego : oto Kasy Chorych coraz częściej korzystają z eskontu weksli w Banku Polskim, czy innych instytucjach finansowych; banki te udzielają kredytów reeskontowego w zaufaniu do finansów Kas, opartem na przeglądaniu bilansów; jeżeli fundusz rezerwowy w bilansie wykazuje tak znaczne kwoty, jak fundusze w kasach, jest to dla banku niechybną oznaką silnych podstaw gospodarczych Kasy; tymczasem rzeczywistość często jest odwrotna.

Fundusz zapasowy z istoty swej jest kapitałem żelaznym, przeznaczonym dla pewnych ściśle określonych celów, przede wszystkim zaś jako rezerwa dla pokrycia możliwych strat. Winien być zatem nie tylko ksiązkowo uchwycony, ale i gospodarczo zabezpieczony.-

Normalne zabezpieczenia funduszu zapasowego odbywa się drogą zakupna nieruchomości, zakupna oprocentowanych papierów wartościowych, mających ubezpieczenie pupilarne itp. W normalnych stosunkach tylko dochody odpowiednio ulokowanego funduszu rezerwowego mogą być lokowane w obrocie. Administracja tym funduszem winna być szczególnie ostrożna, skoro przeznaczenie zarówno praktyki życia jak i przepisów ustawowych nakazują mu odgrywać ważną rolę.

Kasy Chorych są instytucjami ubezpieczeniowymi - pewnego specjalnego typu - a więc instytucjami gospodarczymi, opierającymi swą działalność na znanym w asekuracji rachunku prawdopodobieństwa. Obliczenia techniczno-asekuracyjne musiały silnie zaważyć na samej konstrukcji ustawy o obowiązkowym leczeniu na wypadek choroby. Stworzenie funduszu rezerwowego było koniecznością, praktyka Kas Chorych jednak spaczyła samą zasadę istnienia tego funduszu. Fundusz zapasowy, powiększany systematycznie o 10%-owe mechaniczne dopisy, wzrasta szybko i stwarza dla Kas Chorych konieczność wprowadzenia świadczeń nadzwyczajnych z art. 34 ustawy. Ale świadczenia te niewątpliwie przewyższają wysokość odpisów na fundusz zapasowy i pierwotna konstrukcja pokrycia asekuracyjnego została od razu zwinięta, gdyż fundusz zapasowy, z którego Kasy winny czerpać środki na pokrycie świadczeń nadzwyczajnych, pozostaje wkrótce faktycznie zużyty w całości, chociaż formalnie tj. buchalteryjnie bynajmniej się nie zmniejsza, skoro Kasy wydatków na świadczenia nadzwyczajne z funduszu zapasowego nie odciągają. Powstaje błędne koło: skoro fundusz zapasowy narósł do wysokości, określonej w art. 34, Kasa winna wprowadzić świadczenia nadzwyczajne -/widocznie na rachunek tego funduszu/-, gdy zaś przez te nadzwyczajne świadczenia fundusz zapasowy zostanie zużyty, winien wrócić stan pierwotny t.j. powrót do działalności Kasy bez świadczeń nadzwyczajnych; w praktyce kasowej jednak fundusz zapasowy zostaje nienaruszony, świadczenia nadzwyczajne płyną w dalszym ciągu tym razem jednak już na rachunek normalnych dochodów Kasy, rezultat, że bilans Kasy wykazuje niepokryty niedobór, brak funduszy na pokrycie świadczeń zwyczajnych, świadczenia zaś nadzwyczajne w dalszym ciągu biegają, bo fundusz rezerwowo pozostał nienaruszony i stwarza dla Kasy konieczność dalszego utrzymania świadczeń nadzwyczajnych.

Stan ten gospodarczo i praktycznie nieuzasadniony, tem groźniejszy w Kasach, w których wprowadzono świadczenia nadzwyczajne, skoro odwrót z reguły ze względu na stanowisko samych ubezpieczonych jest niewykonalny; w ich przekonaniu nabyli już prawa do świadczeń nadzwyczajnych, w konsekwencji Kasa, jako źle administrowana, otrzyma komisarza rządowego.

Koniecznem jest tedy takie skonstruowanie interpretacji art. 89 ustawy, aby coraz więcej Kas nie wykazywało deficytów i nie znalazło się w położeniu bez wyjścia.

Kraków, dnia 24 kwietnia 1926

Grzegorz Benedyk mp. Franciszek Durek mp. Dr. Karol Kropatsch mp.

Lustratorzy Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie.